

Dokument ze zasedání

B9-0520/2022

21.11.2022

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Komise

v souladu s čl. 132 odst. 2 jednacího řádu

o ochraně chovu hospodářských zvířat a velkých šelem v Evropě
(2022/2952(RSP))

Clara Aguilera, César Luena
za skupinu S&D

**Usnesení Evropského parlamentu o ochraně chovu hospodářských zvířat a velkých šelem v Evropě
(2022/2952(RSP))**

Evropský parlament,

- s ohledem na své usnesení ze dne 28. listopadu 2019 o stavu klimatické a environmentální nouze¹,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2021 o strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030: Navrácení přírody do našeho života²,
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Evropská unie je domovem pěti druhů velkých šelem, medvěda hnědého, vlka, rosomáka sibiřského a dvou druhů rysa, rysa ostrovida a rysa iberského; vzhledem k tomu, že s ohledem na počet a výskyt populací všechny tyto druhy v minulosti utrpěly v důsledku lidské činnosti dramatický pokles; vzhledem k tomu, že velké šelmy jsou predátoři a stojí na vrcholu potravní pyramidy ekosystému; vzhledem k tomu, že některé velké šelmy jsou zároveň mrchožrouty (např. rosomáci), a proto plní v ekosystému také hygienickou úlohu; vzhledem k tomu, že velké všežravé druhy velkých šelem (např. medvěd hnědý) navíc přispívají svým potravním cyklem k šíření semen rostlin a plodů, čímž zlepšují strukturu a rozmanitost vegetace v daném ekosystému; vzhledem k tomu, že poskytují klíčové ekosystémové služby a zastávají zásadní ekologickou úlohu, neboť vyvažují celkovou funkci přírodních ekosystémů;
- B. vzhledem k tomu, že v posledních několika desetiletích se většina populací velkých šelem, jako je rys ostrovid (*Lynx lynx*), medvěd hnědý (*Ursus arctos*), vlk šedý (*Canis lupus*) a šakalové (*Canis aureus*) v Evropě úspěšně rozmnožili a vrátili se do oblastí, kde byli dříve lokálně vyhubeni; vzhledem k tomu, že podle hodnocení stavu vlka šedého (*Canis lupus*) z hlediska ochrany z roku 2022 bylo v Evropě v posledních deseti letech zaznamenáno rozšíření oblastí výskytu vlka o více než 25 %³; vzhledem k tomu, že tento vývoj ukazuje, že investice do ochrany přírody a spolupráce mezi mnoha různými zúčastněnými stranami, jakož i legislativní rámec směrnice EU o ochraně přírodních stanovišť a Bernské úmluvy se vyplácejí;
- C. vzhledem k tomu, že velké šelmy navzdory obnově mnoha svých populací nadále čelí významným hrozbám, jako je pytláctví a fragmentace či znehodnocování stanovišť; vzhledem k tomu, že podle nejnovějších dostupných vědeckých informací⁴ jsou pouze 3

¹ Úř. věst. C 232, 16.6.2021, s. 2.

² Úř. věst. C 67, 8.2.2022, s. 25.

³ <https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47>, str. 2.

⁴ Linnell, J. D. C. a Cretois, B., *The revival of wolves and other large predators and its impact on farmers and their livelihood in rural regions of Europe (Oživení vlků a dalších velkých predátorů a jeho dopad na zemědělce a jejich živobytí ve venkovských regionech Evropy)*, výzkum pro Výbor pro zemědělství, Evropský parlament, Tematická sekce Strukturální politika a politika soudržnosti, Brusel, 2018.

z 9 populací vlka v Evropě zařazeny do kategorie „populací nejméně dotčených z hlediska nutnosti ochrany“ (podle červeného seznamu IUCN), pouze 3 z 10 populací medvěda hnědého jsou v této kategorii a pouze 3 z 11 populací rysa ostrovida jsou „jsou nejméně dotčené z hlediska nutnosti ochrany“; vzhledem k tomu, že populace rosomáka v Evropě zůstává ohrožená (zranitelná) a rys iberský stále ohrožený, ačkoli jeho populace v roce 2021 dosáhla 1 365 jedinců⁵;

- D. vzhledem k tomu, že koexistence s velkými šelmami může způsobovat konflikty se socioekonomickými zájmy člověka; vzhledem k tomu, že existují řešení, jak těmto konfliktům předcházet a zmírňovat je, avšak povědomí o těchto řešeních je stále nízké a jejich uplatňování je nejednotné; vzhledem k tomu, že konflikt může mít různé podoby, od vnímaného abstraktního rizika až po škody na hospodářských zvířatech a majetku a ve vzácných případech i nežádoucí blížká setkání a lidské oběti;
- E. vzhledem k tomu, že – jak vyplývá ze zpráv⁶ – v Evropě neexistují rozsáhlé oblasti divoké přírody, takže vlci téměř zcela obnovili své populace ve vysoce člověkem pozměněné krajině, kde lidé chovají hospodářská zvířata, loví divoké kopytníky a využívají lesy a hory k turistice a rekreaci;
- F. vzhledem k tomu, že ochrana a obhospodařování velkých šelem by se měly zaměřit na dlouhodobě životaschopné populace a udržení příznivého stavu ochrany populací velkých šelem v Evropě; vzhledem k tomu, že podle směrnice EU o ochraně přírodních stanovišť by koexistence velkých šelem s lidmi měla v budoucnu tvořit nedílnou součást ekosystémů a krajiny v celé Evropě;
- G. vzhledem k tomu, že sledování a obhospodařování vlků, medvědů a šakalů spadá do odpovědnosti vnitrostátních orgánů a neprobíhá na evropské úrovni; vzhledem k tomu, že přístupy ke sledování se značně liší, což vede k různorodé kvalitě a množství údajů o stavu populací velkých šelem;
- H. vzhledem k tomu, že napadání hospodářských zvířat vlky je hlavní příčinou nesnášenlivosti vůči vlkům v krajině s převahou člověka, kde způsobují značné ztráty ve výši přibližně 40 000 kusů dobytka ročně, což se týká zejména ovcí, částečně domestikovaných sobů a v některých lokalitách i psů⁷; vzhledem k tomu, že některé země jsou postiženy neúměrně, a to v závislosti na místních ekologických (alternativní kořisti) a socioekonomických podmínkách (způsoby chovu hospodářských zvířat, preventivní opatření, plány obhospodařování, platné předpisy pro náhrady, odpovědné vnitrostátní instituce) a také na velikosti oblasti výskytu populace vlka v daném státě⁸; vzhledem k tomu, že domestikovaná zvířata, obzvláště na pastvinách a v rámci systémů otevřených pastvin, jsou vystavena vyššímu riziku napadení predátory (v závislosti na zavedených opatřeních a jejich účinnosti) v důsledku rostoucí přítomnosti velkých šelem;

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/617488/IPOL_STU\(2018\)617488_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/617488/IPOL_STU(2018)617488_EN.pdf)

⁵ https://www.miteco.gob.es/es/biodiversidad/temas/inventarios-nacionales/censodelinceiberico2021_tcm30-541552.pdf

⁶ <https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47>, str. 2.

⁷ <https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47>, str. 11.

⁸ <https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47>, str. 11.

- I. vzhledem k tomu, že pastva dobytka a extenzivní pastevecké zemědělství přispívají k zachování místních plemen a biologické rozmanitosti; vzhledem k tomu, že pastevectví, zejména v horských oblastech, je zdrojem významného ekologického a kulturního přínosu;
- J. vzhledem k tomu, že je třeba dosáhnout konstruktivní koexistence mezi velkými šelmami a chovem hospodářských zvířat, kdy se bude moci nadále příznivě vyvíjet stav velkých šelem z hlediska jejich ochrany, zatímco zemědělci budou mít k dispozici nástroje a dostatečné finanční prostředky k řešení a prevenci útoků na hospodářská zvířata;
- K. vzhledem k tomu, že je třeba zavést účinné a vhodné postupy pro předcházení konfliktům a jejich zmírňování; vzhledem k tomu, že všechna rozhodnutí v oblasti řízení by měla být založena na vědeckých poznatcích a spolehlivých údajích a měla by zahrnovat ekologické, sociální a ekonomické hledisko; vzhledem k tomu, že bude třeba vynaložit další úsilí na sledování populací velkých šelem a posouzení příznivých i nepříznivých účinků přítomnosti velkých šelem;
1. vítá příznivé výsledky politik v oblasti biologické rozmanitosti, pokud jde o obnovu druhů velkých šelem v EU; konstatuje, že zvýšená přítomnost velkých šelem může mít příznivý vliv na fungování a odolnost ekosystémů, zachování biologické rozmanitosti a ekologických procesů a přispět mimo jiné k regulaci populací volně žijících kopytníků;
 2. upozorňuje na význam zajištění vyvážené koexistence lidí a zvířat, zejména ve venkovských oblastech; připomíná, že velké šelmy, zejména vlci a medvědi, mohou mít dopad na životaschopnost zemědělství, zejména v případě extenzivně obhospodařované zemědělské půdy vyznačující se vysokou biologickou rozmaností; vyzývá v této souvislosti Komisi a členské státy, aby přijaly konkrétní opatření k zajištění této koexistence, aniž by došlo k ohrožení udržitelného rozvoje a dynamiky venkovských oblastí, a zejména aby byly zachovány tradiční zemědělské postupy, jako je pastevectví;
 3. bere na vědomí aktualizované pokyny Komise k přísné ochraně živočišných druhů v zájmu Společenství podle směrnice o stanovištích zveřejněné dne 12. října 2021⁹; zdůrazňuje odpovědnost Komise za případnou aktualizaci těchto jejích pokynů týkajících se přísné ochrany živočišných druhů v zájmu Společenství podle směrnice o stanovištích, včetně výkladu článků 12 a 16 této směrnice;
 4. zdůrazňuje potřebu pravidelného sledování populací velkých šelem za účelem strategického plánování opatření ochrany, provádění preventivních režimů ke zmírnění konfliktů a vyhodnocování výsledků všech opatření; poznamenává, že sledování by mělo být založeno na robustní metodice, mělo by podporovat a usnadňovat účast různých zúčastněných stran a jeho výsledcích by měly být pravidelně informovány společnost i hlavní skupiny zúčastněných stran;
 5. naléhavě proto vyzývá Komisi a členské státy, aby pro různé zúčastněné strany, včetně venkovských aktérů, uspořádaly diskusní setkání na téma velkých šelem; naléhavě žádá,

⁹ <https://op.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/a17dbc76-2b51-11ec-bd8e-01aa75ed71a1/language-cs/format-PDF/source-search>

aby poskytly informace o možnostech financování preventivních opatření proti útokům na hospodářská zvířata; vyzývá Komisi, aby dále podporovala konstruktivní dialog na úrovni Unie mezi zúčastněnými stranami o koexistenci lidí, hospodářských zvířat a velkých šelem, například prostřednictvím Platformy EU pro koexistenci lidí a velkých šelem, a aby podporovala rozvoj koordinovaných přístupů v členských státech;

6. připomíná, že výjimky by měly být v souladu se směrnicí o ochraně přírodních stanovišť a Bernskou úmluvou využívány pouze v konkrétních případech, kdy všechna ostatní alternativní řešení selhala; vyzývá členské státy, aby zajistily, že uplatňování flexibility při kontrole populací velkých šelem, včetně medvědů, bude jasně odděleno od lovecké činnosti;
7. zdůrazňuje, že změna klimatu, hospodářská krize a častější útoky predátorů mají na horské zemědělské podniky závažnější dopad; upozorňuje zejména na skutečnost, že častější útoky vlků mají závažnější dopad na živočišné chovy v horách; poukazuje na to, že podniky v horských oblastech jsou malé a mají vysoké dodatečné náklady a měly by být chráněny a podporovány, protože mohou přispět k zachování horské krajiny a biologické rozmanitosti v nehostinných oblastech;
8. vyjadřuje politování nad tím, že členské státy používají různé metody průzkumu a sledování; vyzývá Komisi, aby zajistila, že členské státy budou používat vhodné metody sledování pro jednotlivé druhy velkých šelem; zdůrazňuje, že sledování by mělo být koordinováno prostřednictvím harmonizace metodik, zejména pro nadnárodní populace, aby bylo možné získat co nejpřesnější údaje o příslušných populacích v jejich biogeografických oblastech v rámci dotčených členských států; vyzývá členské státy, aby ve dvouletých zprávách o provádění článku 16 podávaly komplexní informace a aby do těchto zpráv zahrnovaly všechny důležité informace, včetně sledování dopadu výjimek;
9. zdůrazňuje skutečnost, že většina populací velkých šelem v Evropě má přeshraniční povahu, což vyžaduje spolupráci přesahující správní hranice; vyzývá proto členské státy, aby vypracovaly a pravidelně aktualizovaly komplexní a pokud možno přeshraniční nadnárodní akční plány, jejichž vypracování a provádění by mělo vyžadovat účast různých zúčastněných stran v rámci inkluzivního procesu;
10. vyzývá členské státy, aby podávaly náležité zprávy o stavu ochrany stanovišť a druhů, o kompenzačních opatřeních přijatých pro případ, že projekty budou mít nepříznivý dopad na lokality sítě Natura 2000, a o výjimkách z opatření přísné ochrany, které případně povolily; zdůrazňuje, že je důležité, aby členské státy rovněž shromažďovaly informace a podávaly zprávy o škodách způsobených velkými šelmami;
11. vyzývá členské státy, aby vytvořily účinný právní a institucionální rámec na podporu zemědělců a chovatelů za účelem umožnění koexistence, a to prostřednictvím dotací na preventivní opatření, poradenské podpory a systémů finančních náhrad, a aby dokumentovaly nežádoucí příhody; vyzývá Komisi a členské státy, aby v této souvislosti našly odpovídající možnosti dlouhodobého financování;
12. dále vyzývá členské státy, aby zajistily dostatečné kapacity a zdroje pro vymáhání ustanovení o ochraně druhů a stíhání pytláctví a kladení otrávených návnad;

13. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Komisi a Radě.